

Barn og unges helse

En trygg oppvekst med ansvarlige og tydelige voksne er det beste forebyggende tiltaket mot senere helse- og utviklingsproblemer. Erfaringer og påvirkninger kan prege helsen gjennom hele livet. Vi vet at barn har potensial til å rette opp helse- og utviklingsproblemer, men mange får hjelp for sent. Tidlig intervensjon er derfor avgjørende.

Legeforeningen mener:

- Barn og unge må sikres sunne og trygge oppvekstmiljøer i alle samfunnssektorer.
- Kvaliteten på helsetjenester til barn og unge må bedres gjennom bedre samhandling og koordinering mellom de involverte etater.
- Fastlegens koordinerende rolle må styrkes og videreutvikles.
- Sosiale helseforskjeller og barnefattigdom må bekjempes
- Egenandeler må fjernes for alle til og med 20 år.
- Det må innføres en time daglig fysisk aktivitet i skolen og gis øremerkede tilskudd til gratis frukt og grønt hver skoledag.

Bakgrunn:

Grunnlaget for god helse legges i barne- og ungdomsårene. Godt forebyggende arbeid, tidlig intervensjon og behandling er nødvendig for å optimalisere utsatte barns oppvekstvilkår.

For de aller fleste barn vil det beste være å vokse opp i sin egen familie. Det såkalte biologiske prinsipp må imidlertid ikke stå i veien for ivaretagelse av barnets beste. Hvorvidt omsorgspersonene er biologisk tilknyttet barnet eller ei, er underordnet. Samfunnet må evne å identifisere, møte og tilby støtte til utsatte barn og deres familier. Helsetjenesten spiller en viktig rolle i dette arbeidet. Det er spesielt viktig at barn og unge med kroniske sykdommer og funksjonsnedsettelse er i en stabil omsorgssituasjon. Man må også ha et spesielt øye for mindreårige med foreldre som har alvorlig fysisk eller psykisk sykdom eller er rusmiddelavhengige.

Det er et stort utviklingspotensial i bedre samarbeid mellom de ulike etatene som arbeider med barn og unge; fastlegen, helsestasjonen, øvrig kommunehelsetjeneste, spesialisthelsetjenesten, pedagogisk-psykologisk tjeneste, statlig pedagogisk støttesystem, barnevernet, sosialtjenesten og NAV. Det er særlig viktig å ha et godt helsetilbud til barn og unge med psykiske vansker. Alle som arbeider med denne aldersgruppen må få økt kunnskap for å kunne gripe inn på et tidlig tidspunkt. For å styrke forebygging, tidlig diagnostisering og behandling må kommunehelsetjenesten bygges ut.

Alle leger som møter barn og unge i klinisk praksis, kan være med på å oppdage helse- og utviklingsproblemer. Fastlegene kjenner ofte sine pasienter over tid, og har gode forutsetninger for å ha en koordinerende rolle når det gjelder pasientens behov for tjenester. Skolehelsetjenesten må satse mer på tverrfaglig samarbeid og systemtiltak, og mer på grupperettet arbeid enn hva som er tilfellet i dag. For ungdom med alvorlig psykiske problemer er tidlig intervensjon, diagnostikk og behandling viktig for å hindre eller begrense utviklingen av kronisk sykdom og sannsynligvis forkorte den aktive sykdomsperioden. Frister for behandling må overholdes. Kapasiteten i barne- og ungdomspsykiatrien må økes med flere barne- og ungdomspsykiatere.

Økt kunnskap om betydningen av en god start på livet, vil gi bedre helse for fremtidens generasjoner. Satsingen på allmennmedisinsk forskning og barne- og ungdomspsykiatrisk forskning må intensiveres.

Helsepolitisk avdeling

